
Sveriges **INKUBATORER** 2018

SWEDISH INCUBATORS
& SCIENCE PARKS

Sveriges inkubatorer spelar en avgörande roll för tillväxten av nya kunskapsintensiva företag med hög tillväxtpotential genom affärsutveckling och stöd som accelererar företagets utveckling. Kunskap om innovationsprocesser och behovet av dem ökar hos både privata och offentliga aktörer. Detta medför att inkubatorer i framtiden i större utsträckning kommer att ha en utvecklad roll mot befintligt näringsliv och offentliga organisationer.

I rapporten finns vittnesmål från inkubatorernas uppdragsgivare, såsom kommuner och regioner samt inkubatorernas kunder som utgörs av företagen som utvecklas i Sveriges inkubatorer. Rapporten innehåller även statistik från inkubatorernas databas Inkrapp som visar på att enbart under 2017 attraherade 217 företag anslutna till inkubatorer som ingår i nationella inkubatorprogrammet 754 miljoner kronor i ägarkapital. De aktiebolag som blivit alumniföretag till inkubatorerna i inkubatorprogrammet 2017 eller tidigare omsatte cirka 9.8 miljarder kronor och sysselsatte cirka 7400 personer under 2016.

217
FÖRETAG
ANSLUTNA TILL
INKUBATORER

754
MILJONER
KRONOR I
ÄGARKAPITAL

Inkubatorernas betydelse för samhällsutvecklingen

Sverige har en mångfald av inkubatorer som förstärker attraktions- och konkurrenskraften i hela landet och utvecklar nya kunskapsintensiva företag genom att erbjuda en affärsutvecklande inkubationsprocess.

Inkubatorernas främsta uppgift är att erbjuda affärsutveckling från idé till kunskapsintensivt företag. Inkubatorerna erbjuder ofta även kontorslokaler, olika kund- och investerarnätverk samt partner-avtal med leverantörer av stöd-tjänster som redovisning, ekonomi-styrning, marknadsföring och rekrytering. En växande trend är också så kallade coworking spaces där företagen sitter i delade lokaler med andra företag och där det inte sällan också uppstår nya företag.

Inkubatorerna är nära kopplade till högskolor, universitet och forskningsinstitut. Detta möjliggör för nyttiggörande och kommersialisering av forskning. Exempelvis genom att en entreprenör eller forskare kan omvandla ett forskningsresultat eller teknik till en innovation.

Inkubatorerna har också ofta i uppdrag att förstärka den regionala näringslivsutvecklingen relaterad till lärosätenas forskningsområden eller regionens specialiseringsområden.

Inkubatorernas regionala spridning över landet utgör en nationell infrastruktur för innovation och näringslivsutveckling som genom samverkan i branschorganisationen Swedish Incubators & Science Parks möjliggör för inkubatorer att utbyta kunskap och erfarenhet inom olika områden. Den nationella infrastrukturen erbjuder även ett effektivt sätt att nå ut med

nationella myndigheters erbjudanden riktade till startupföretag.

Samverkan mellan inkubatorerna bidrar till att Sverige kan erbjuda inkubationsprocesser av hög kvalitet och flera svenska inkubatorer återfinns på listorna över de högst rankade inkubatorerna i världen.

Samhällets behov av innovation ökar

Omvärlden förändras i en allt snabbare takt genom globalisering och digitalisering med intensiv konkurrens, snabb teknikutveckling och kortare livscykel för produkter och tjänster som följd. Utvecklingen medför att företag ständigt måste omformulera sina affärsmodeller för att klara den globala konkurrensen.

Forskning inom inkubation och innovationsprocesser visar på ett större behov av kunskap om affärsutveckling och innovationsledning i samhället framöver.

Företag som inte analyserar och organiserar sin innovationsförmåga och förnyar sin affärsmodell i takt med att omvärlden förändras riskerar att konkurreras ut av nya innovativa företag. Ett exempel i modern tid är ljudboks företaget Storytel som köpte upp Sveriges äldsta bokförlag Norstedts år 2016.

Inkubatorernas innovationsprocesser är därför viktiga för att bygga hållbara kunskapsintensiva företag med verifierade affärsmodeller.

Inkubatorerna är noder för öppen och utmaningsdriven innovation

Processer för att driva innovation har traditionellt varit linjära. I dagens samhälle färdas information med högre hastighet än tidigare och utvecklingen går snabbare. Framgångsrika innovationsprocesser agerar kontinuerligt på marknads- och övriga förändringar i omvärlden. Innovationsprocesserna är därför idag agila, öppna och utmaningsdrivna. Intresset för öppen och utmaningsdriven innovation genom inkubatorerna ökar allt mer hos näringslivet och storföretag.

I SVERIGE KAN VI URSKILJA TRE TRENDER INOM ÖPPEN INNOVATION:

- Att storföretag tar in innovationsprocesser eller startupföretag från inkubatorerna i sin egen miljö.
- Att storföretag bryter ut utvecklingsavdelningen och placerar den i en inkubator där den som ett startupföretag kan jobba ostört i en kreativ och utvecklande miljö för att driva utveckling.
- Att stora företag utgör kunder till startupföretag för att på så vis åstadkomma ökad innovation.

Det finns olika definitioner av öppen innovation men den röda tråden är att utveckling sker i gränslandet mellan organisationer och genom export och import av resurser och kunskap. Öppen innovation är ett resultat av samtiden – en ökad tillgång och rörlighet av kompetens och talanger i kombination med att idéer för utveckling av affärsmodell, produkter och tjänster i hög utsträckning finns utanför den egna organisationen.

Intresset från näringslivet för öppen innovation visar att behovet av de processer inkubatorer tillämpar och företagen som befinner sig i inkubation kommer att öka. Ett exempel är det ökade intresset för startups från storföretag som resulterat i matchningsprogram med syfte att stimulera affärer mellan storföretag och startups.

Det börjar också skapas program som erbjuder processer för öppen innovation riktat mot offentlig sektor där det istället kallas för innovationsupphandling. Sett till den samtida utvecklingen kommer inkubatorernas erbjudande i framtiden inte bara nyttjas av startupföretag utan också av befintliga storföretag och offentliga organisationer i behov av innovationsprocesser i takt med att samhällets behov av innovation ökar.

Inkubatorerna och näringslivsutveckling

Idéer som blir bolag i inkubatorerna har oftast hög risk men stor potential att bli framgångsrika tillväxtföretag internationellt om de lyckas. Inkubationsprocessen ger bolagen svar på om idén och entreprenörens förutsättningar är de rätta för att lyckas. Kostsamma felsatsningar kan exempelvis undvikas tidigare genom inkubatorernas test och verifiering av affärsmodellen.

Företagen som bevisar sig ha förutsättningar affärsutvecklas till att bli hållbara företag och entreprenörer bakom företagen som utvecklas i inkubatorerna tenderar göra om resan med nya idéer och blir så kallade serieentreprenörer.

Inkubatorerna i Sverige har erfarenhet från tusentals startupföretag samlade

hos affärsutvecklare och i tillämpade processer. Inkubatorföretagen utvecklas snabbare, bättre och med mindre risk. Överlevnadsgraden är också högre för inkubatorbolag än alternativa bolag.

Inkubatorerna skapar attraktionskraft och hållbar samhällsutveckling

Samhället är i behov av kunskapsintensiva tillväxtföretag för att möta samhällsutmaningar. Kommuner och regioner investerar därför i inkubatorer för att öka kunskapshöjden och tillväxten i näringslivet.

Inkubatorer är centrala verktyg för att samverka, bidra och påverka näringslivsutvecklingen lokalt och regionalt över tid. Inkubatorerna har en central roll att driva förnyelse och förädla befintligt näringsliv mot smarta specialiseringsområden. Smart specialisering attraherar även etableringar och investeringar till regionen.

Att odla entreprenörskapskultur och möjliggöra samverkan mellan akademi, näringsliv och samhälle har blivit en allt viktigare faktor för tillväxten av nya kunskapsintensiva företag.

Inkubatorerna tillgängliggör också entreprenörskapet för alla som har en affärsidé med kunskapshöjd som inkubatorn bedömer lämplig för att antas till inkubatorprogrammet och som är dedikerade i att ta emot coaching och vilja att utvecklas.

Tillväxten av nya kunskapsintensiva företag som verkar på en nationell och internationell marknad ger kommuner och regioner ett attraktivt gränssnitt mot omvärlden som stimulerar attraktionen av talanger, investeringar och företagsetableringar. Vilket bidrar till att göra regionen till en attraktiv plats att leva och verka på.

Inkubatorerna utvecklar regionernas smarta specialiseringsområden

Utvecklingen av smarta specialiseringsområden har lett till att Sverige i många regioner har starka kompetenscentrum inom olika områden där inkubatorer är centrala.

EXEMPEL PÅ REGIONER MED SMARTA SPECIALISERINGSOMRÅDEN

- **Skövde** – ett starkt fäste för den svenska datorspelsbranschen med spelinkubatorn The Game Incubator (thegameincubator.se) som startades 2004 och sedan dess startat cirka 100 företag och 500 arbetstillfällen. Sweden Game Arena är intressenternas gemensamma paraplyorganisation inom området. Forskningsresultat inom spel och underhållning nyttiggörs i spel för träning, utbildning och andra branscher. I Skövde finns 25 procent av landets företag inom branschen kombinerat med landets största datorspelsutbildning och forskning på Högskolan i Skövde.
- **Luleå Science Park** – genom Facebooks datacenteretablering har grunderna lagts till Technology Deployment Centre med framtidens forskning om datacenter. Flera företagsetableringar följer i kölvattnet och kan accelerera sin utveckling i Arctic Business Incubator.
- **Åre** – en destination för livsstilsorienterade branscher. Inkubatorn Peak Region Incubator är regional inkubator och har även verksamhet på House Be, ett snabbväxande coworking space i Åre.

Framtidens inkubatorer har fler uppgifter

Inkubatorernas uppgift för samhällsutvecklingen kommer att bli bredare i framtiden. Några av de uppgifter vi ser att inkubatorer och även science parks redan idag genomför som kompletterar den traditionella rollen är:

- Att arbeta bredare med medskapande stöd i utvecklingsfaserna före kommersialiseringen genom co-design och co-learning.
- Att driva och leda innovationsprojekt definierade av samhällsbehov och bli bärare och förmedlare av entreprenörskultur.
- Att ge företag och organisationer stöd i att integrera en långsiktig innovationsförmåga i sina organisationer.
- Att driva processer för öppen innovation mot näringsliv och innovationsupphandling mot offentlig sektor.

5 röster från INTRESSENTER om inkubatorernas verksamhet och tjänster

SKL – SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING

”Inkubatorer och science parks utgör en viktig del av det svenska innovationssystemet. Genom mångfald och geografisk spridning utgör de en mycket värdefull miljö och arena för regional utveckling och lokalt företagsklimat. Akademinära inkubatorer utgör en viktig brygga och länk mellan forskning och samhälle. I dessa miljöer sker möten mellan akademi, näringsliv och samhälle. Nya utmaningar adresseras och ny kunskap kan omsättas till värdeskapande produkter och tjänster.”

Eva Marie Rigné
Fil.dr. och forsknings- och
utvecklingssamordnare SKL

REGION SKÅNE

”I dagens globala värld där konkurrensen är knivskarp, blir förmågan att attrahera kompetens och idéer och omvandla dessa till innovationer och livskraftiga företag en viktig nyckel för tillväxt. En förutsättning är att de olika styrkor som regionen har närmar sig varandra och att det utvecklas innovationsmiljöer och science parks där de kan samverka. Inkubatorerna i Skåne har en viktig uppgift att underlätta utvecklingen av nystartade tillväxt- och kunskapsföretag genom affärsrådgivning, hjälp med patent, finansiering och internationalisering etc. Kunskapsintensiva småföretag med skalbara affärsmodeller bidrar till stärkt konkurrenskraft för regionen, antingen genom att växa själva eller genom samarbeten med större, och redan etablerade nationella eller internationella företag.”

Karl-Philip Barakate
Näringslivsutvecklare, ansvarig regionala inkubatorstrategin Region Skåne

SKÖVDE KOMMUN

”Satsningen på en inkubator i Skövde har varit central för att framtidsäkra näringslivet i Skövde-regionen. Skövde Kommun inledde sina satsningar på inkubatorverksamheten runt millennieskiftet och kan nu se de långsiktiga effekterna av denna satsning. Tack vare inkubatorverksamheten har drygt 800 långsiktiga arbetstillfällen skapats i för regionen nya branscher. Studenter från Högskolan i Skövde och andra lärosäten har nu möjlighet att ta anställning i internationellt skalbara kunskapsföretag på ett sätt som inte var möjligt innan satsningen på en integrerad innovationsmiljö med inkubatorprocesser. Inkubatorverksamheten skapar ett hållbart ekosystem där även entreprenörer och medarbetare i mindre lyckade start-ups blir en källa för rekrytering till de lyckosamma på så sätt tas alla resurser tillvara. Ett tydligt exempel på hur satsningen har varit lyckosam i sitt uppdrag är tillkomsten av en helt ny bransch, Dataspel, som satt Skövde på Världskartan.”

Katarina Jonsson,
kommunstyrelsen ordförande i Skövde

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

”Innovationskraft är en förutsättning för att skapa hållbar tillväxt. Att satsa på inkubatorer och science parks har för oss på Västra Götalandsregionen varit en medveten och tydlig strategi för att skapa en bra 'innovationsinfrastruktur' för personer och bolag med spännande idéer. Dock bör man ha respekt för att det tar tid bygga en sådan infrastruktur, så att satsa på innovation är något man bör göra långsiktigt. Det är inte resultat man ser och kan mäta på kort sikt utan här är det uthållighet som är a och o.”

Birgitta Losman

Ordförande Regionutvecklingsnämnden
Västra Götalandsregionen

Helena L Nilsson

Regionutvecklingsdirektör Västra Götalandsregionen

Västra Götalandsregionen finansierar idag åtta inkubatorer i Västra Götaland och har finansierat inkubatorer sedan 1999. Inkubatorbolagen inkluderat alumnibolagen har idag cirka 1640 sysselsatta och omsätter cirka 2,3 miljarder kronor.

WORLD ECONOMIC FORUM

”Incubators support start-ups comprehensively so they are able to concentrate on business development.”

World Economic Forum & KPMG,
Accelerating Sustainable Energy Innovation, maj 2018

10 röster från KUNDER till inkubatorer

”BizMaker har en stor del i att bolaget har kunnat utvecklas väl, i den takt vi gjort. Vi fick en egen arbetsplats som vi var stolta att visa upp samt värdefull affärsrådgivning, nätverk och utbildningar.”

Stefan Sångberg,
SideLine Labs

INKUBATOR: BIZMAKER,
SUNDSVALL

”Krinova har sedan första kontakten 2012 varit en fantastiskt smidig partner som varit flexibel, kompetent och hela tiden sett till att ge oss de verktyg som behövs för att driva bolaget framåt. Krinova fortsätter att vara en del av Gårdsfisk även när vi växer och vi ser det som en styrka att kunna använda kompetensen och nätverket som innovationsarenan ger oss.”

Johan Ljungquist,
Gårdsfisk

INKUBATOR: KRINOVA, KRISTIANSTAD

– När vi lämnade Create var drömmen att omsätta 40 miljoner. Två år senare omsatte vi 52 miljoner och sålde i 53 länder.

Mikael Bergström, CEO SmartShake

INKUBATOR: CREATE, VÄSTERÅS

”SmiLe Incubator har varit avgörande för oss vad gäller att driva bolag med tillgång till viktig labutrustning utanför universitetet. Genom inkubatorn har vi också fått möjligheten att knyta värdefulla kontakter till kunder och samarbetspartners, samt fått sakkunnig hjälp i själva bolagsdrivandet.”

Matilda Ulmius Storm,
MSc PhD, CEO SOLVE Research and Consultancy AB

INKUBATOR: SMILE INCUBATOR, LUND

STING och Urban ICT Arena har gett oss ett värdefullt nätverk, samarbetspartners och kontakter som annars skulle varit svåra att få som liten startup.

Helena Samsioe,
Globhe Drones AB

INKUBATOR: STING,
STOCKHOLM

”Att komma med i Movexum har inneburit att SolarWave fått ett mer strukturerat sätt att göra affärer på. Själva starten som ett exportbolag med innovativa produkter var nytt till och med för Movexum. Trots det kunde vi få hjälp via externt inkopplade experter, hjälp med att hitta rätt nätverk och viktiga kontakter med olika organisationer, finansieringslösningar med mera.”

Johan Wennerberg, CEO SolarWave

INKUBATOR: MOVEXUM, GÄVLE

”Inkubatorn ger mig mycket värdefull strukturell hjälp i form av dokumentation och processer som hjälper till att göra bolaget väsentligt mer affärsmässigt än vad det annars hade varit, men även många enkla handfasta råd som är guld värda. Även nätverkandet, att få träffa andra och bolla idéer och frågeställningar som dyker upp är värdefullt. Seminarier och utbildningar med inspiratörer och duktiga människor är viktigt, det pushar mig framåt i rätt riktning!”

Linus Nyman,
Cobotech

INKUBATOR: KALMAR
SCIENCE PARK

— I don't know any other place or setting like this. I wouldn't have started the company if it weren't for The Game Incubator.

Dilaram Massimova,
CEO, PocApp Studios

INKUBATOR: GAME
INCUBATOR, SKÖVDE

Att ha någon utifrån att bolla med är avgörande i en utvecklingsfas. Risken att bli för introvert minskar dramatiskt, och samarbetet med UIC ger oss stöd att klara utvecklingsarbetet utan att tappa kunderna på vägen.

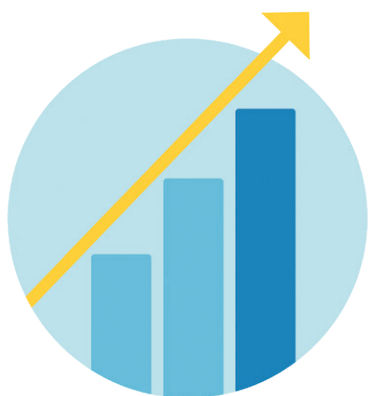
Mona Österberg,
Mercodia

INKUBATOR: UPPSALA
INNOVATION CENTRE

”GU Ventures har spelat en vital roll för CELLINK i vår tillväxt både i Sverige och ut mot europeiska marknaden. GU Ventures var ett klart val eftersom de fokuserar inom life-science industrin, vilket är där vi arbetar. Vi har fått förtroendet och styrkan att växa starkt från GU Ventures och vi är otroligt nöjda med dem.”

Erik Gatenholm,
CEO CELLINK

INKUBATOR:
GU VENTURES, GÖTEBORG

Inkubatorstatistik

Idéflödet till inkubatorerna – antal och ursprung

- Samtliga inkubatorer som rapporterar i Inkrapp utvärderade 4512 affärsidéer under 2017.
- Under de senaste fem åren har antalet idéer från akademien varit cirka 900 per år.
- De senaste åren har andelen idéer från innovatörer med en bakgrund i näringslivet ökat. De utgjorde under 2017 40 procent av de idéer som inkubatorerna utvärderade.

4512
AFFÄRSIDÉER

Projekt och företag i inkubatorerna

- Under 2017 blev 198 projekt och företag s.k. alumni, dvs. de fullgjorde inkubationsprocessen. I genomsnitt hade de då utvecklats under 19 månader i inkubatorerna. Av dessa alumni var 80 procent aktiebolag. 49 projekt och företag avbröts i förtid.
- Inkubatorerna bidrar till att nya företag startas. 27 procent av företagen som blev alumni under 2017 var enbart projekt när affärsidén togs in i inkubatorn.
- 2017 antogs 268 nya projekt och företag. Under helåret 2016 antogs 298 stycken. Vid årsskiftet 2017/2018 fanns därmed 57 projekt och 386 företag i inkubatorerna.

268
NYA PROJEKT
OCH FÖRETAG

Statistik från databasen Inkrapp (Inkubator Rapportering) baserat på de 18 inkubatorer som ingår i nationella inkubatorprogrammet, Inkubator-excellens. Siffrorna baseras på 2017 års verksamhet.

Omsättning och sysselsättning inkubatorer och företag

- Alumniföretagen har varierande omsättning, majoriteten omsatte under 5 miljoner kronor 2016. Men det finns också 50 företag som omsatte mellan 15–30 miljoner kronor, och 46 företag som omsatte över 30 miljoner kronor.
- Av de 143 aktiebolag som lämnade inkubatorerna under 2013 var 76 procent fortfarande aktiva tre år senare. Dessutom har 7 bolag blivit uppköpta eller sammanslagna och sju bolag är vilande. 14 procent av bolagen har gått i konkurs eller likviderats.
- Under 2017 attraherade 217 företag som var anslutna till samtliga inkubatorer i Sverige totalt 754 miljoner kronor i ägarkapital. Huvuddelen av investeringarna gjordes i bolag inom ICT och Life Science med 253 respektive 240 miljoner kronor. Därefter följer branscherna industri med 195 miljoner kronor och Clean Tech med 65 miljoner kronor.
- Inkubatorbolag och projekt beviljades dessutom 124 miljoner kronor i lån och 148 miljoner kronor i bidrag under perioden.
- Inkubatorernas bolag ackumulerat har attraherat 7,8 miljarder kronor i ägarkapital sedan mätningarna startade.
- De projekt och företag som fanns i samtliga inkubatorer i Sverige vid utgången av 2017 omsatte cirka 786 miljoner kronor och sysselsatte drygt 2000 personer.
- De aktiebolag som blivit alumni 2017 eller tidigare omsatte knappt 9,8 miljarder kronor och sysselsatte cirka 7400 personer under 2016.

9,8
MILJARDER
KRONOR I
OMSÄTTNING

7400
PERSONER
SYSSELSATTA

